

АНОТАЦІЯ

Кисилиця Н. Д. Припинення права оренди землі. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Міністерство освіти і науки України, Івано-Франківськ, 2025.

Дисертація присвячена теоретико-правовому дослідженню наукових ідей та підходів, а також практичних аспектів правового регулювання припинення права оренди землі.

У роботі, на основі проведеного дослідження, запропоновано авторські визначення понять «припинення права оренди землі» та «підстава припинення права оренди землі», а також визначається «порядок», «форма» та «момент припинення права оренди землі».

Для розробки теорії сучасного земельного законодавства та розвитку науки земельного права важливе значення мали напрацювання вчених-юристів різних історичних періодів, які зосереджували увагу на проблемах правового регулювання землекористування. У сучасних наукових дослідженнях здебільшого зосереджується увага на загальній характеристиці оренди землі, в той час як проблемні питання припинення права оренди землі майже не досліджувалися. Основні напрацювання у сфері оренди землі зосереджені у посібниках земельного права та дисертаційних дослідженнях, де, як правило, окремі структурні частини присвячені загальним положенням щодо припинення оренди землі.

В роботі проаналізовано розвиток нормативно-правового регулювання оренди землі. Вказано на основні нормативні акти, які регулювали відносини оренди землі у конкретний історичний період. Зокрема, проаналізована правова природа права оренди землі та підстави припинення оренди землі відповідно до історико-правових пам'яток.

Здійснено аналіз сучасного законодавства у сфері оренди землі, визначено поняття «оренда землі» та «право оренди землі», виявлено їх ознаки та особливості. Обґрунтовано, що наведені поняття не є тотожними та потребують розмежування в законодавчих актах. Обґрунтовано, що право оренди землі є суб'єктивним правом, яке виникає у зобов'язальних правовідносинах. Досліджено та визначено поняття «припинення права оренди землі» та «підстави припинення права оренди землі». Зокрема зазначено, що головним юридичним фактом у юридичному складі припинення права оренди землі є припинення договору оренди землі. Здійснюється класифікація підстав припинення права оренди землі.

Встановлено особливості припинення права оренди невитребуваної (нерозподіленої) земельної ділянки та земельної частки (паю). Авторкою зазначено, що припинення договору оренди земельної частки (паю) в результаті виділення земельної частки (паю) слід вважати підставою припинення права оренди земельної частки (паю), а переукладення договору оренди щодо іншого об'єкта - земельної ділянки є підставою виникнення права оренди земельної ділянки. Водночас договір оренди невитребуваної (нерозподіленої) земельної ділянки припиняється з моменту державної реєстрації права власності на неї та не підлягає переукладенню.

Досліджено порядок припинення права оренди землі. Зазначено, що порядок припинення права оренди землі поділяється на судовий та позасудовий; спосіб припинення права залежить від підстав припинення права оренди землі. Формою припинення права оренди землі є державна реєстрація припинення права оренди землі в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень на підставі юридичного акта, що підтверджує факт припинення права оренди землі. Моментом припинення права оренди землі є дата внесення запису про припинення права оренди землі в Державний реєстр речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

Проаналізовано законодавство України на предмет забезпечення принципу сталого землекористування в орендних правовідносинах. Запропоновано застосувати заходи контролю з боку органів влади для попередження негативних наслідків для

земельних ресурсів під час здійснення землекористування. Здійснено аналіз законодавства деяких країн Європейського Союзу на предмет забезпечення принципу сталого землекористування в правовому регулюванні оренди землі. Встановлено, що підстави припинення договору оренди землі як в Україні, так і в країнах Європейського Союзу подібні за своїм змістом. Проте законодавство кожної з досліджених країн містить заходи запобігання погіршенню якості земельних ресурсів.

На основі проведеного дослідження сформульовано теоретичні висновки і пропозиції щодо вдосконалення норм чинного законодавства. *Вперше*: 1) визначено поняття «припинення права оренди землі» як визнаний державою факт втрати правового зв'язку між орендодавцем і орендарем щодо володіння та користування земельною ділянкою у зв'язку із настанням обставин, передбачених законами України або договором оренди землі; 2) запропоновано визначення поняття «підстави припинення права оренди землі», що розглядається як сукупність передбачених нормами земельного, цивільного, екологічного законодавства та договором оренди землі послідовних юридичних фактів, які є необхідними та достатніми для припинення договору оренди землі та внесення відомостей про припинення права оренди до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень; 3) обґрунтовано, що в юридичному (фактичному) складі припинення права оренди землі головним юридичним фактом є припинення договору оренди землі; 4) визначено відмінності між знищенням та пошкодженням об'єкта оренди, що є підставою розірвання договору оренди землі. Зокрема зазначено, що під знищенням об'єкта оренди землі, слід розглядати такий стан земельної ділянки, за якого орендар не може отримувати корисні властивості земельної ділянки. Пошкодження земельної ділянки характеризується тимчасовою втратою корисних властивостей земельної ділянки, які можуть бути відновлені; 5) встановлено спільні та відмінні риси у правовому регулюванні припинення оренди землі у деяких країнах Європейського Союзу та України. Виявлено, що підстави припинення оренди землі відповідно до законодавства України та країн ЄС є схожими, проте, визначаються, як правило, у

цивільних кодексах; окрім загальних підстав припинення оренди землі законодавством країн ЄС передбачені положення, спрямовані на попередження негативного впливу на земельні ділянки, зупинення діяльності, яка є джерелом забруднення, та проведення відновлювальних заходів за рахунок землевласників, землекористувачів; в усіх досліджених країнах ЄС законодавством передбачені повноваження органів державної влади, які спрямовані на збереження земельних ресурсів; б) запропоновано доповнити ч. 2 ст. 31 Закону України «Про оренду землі» таким положенням: «Договір оренди землі припиняється також в інших випадках, передбачених законом та договором».

Удосконалено: 7) періодизацію розвитку правового регулювання оренди землі, зокрема виділено такі історичні періоди: 111 р. до н.е. – VII ст. н.е – період формування перших письмових згадок про регулювання оренди землі. В цей час зароджуються зобов'язальні правовідносини оренди землі, з яких поступово виокремлюється емфітевзис та суперфіцій, що набули ознак обмежених речових прав; VII ст. – XIV ст. - характеризується початком встановлення феодальної залежності селян. Широкого застосування набуває «чиншове право», яке мало ознаки емфітевзису та передавалося спадкоємцям, а також земельні контракти, які регулювали відносини оренди маєтностей; XIV-XVIII ст. – період, що характеризується дією різних нормативних актів, залежно від частини території України, яка входила до складу Речі Посполитої та російської імперії. Набули поширення контракти, якими регулювалися відносини оренди землі та які додавалися до актових книг суду; XVIII-XIX ст. – період, за якого орендні відносини регулювалися відповідно до Цивільного кодексу Східної Галіції та Австрійського цивільного уложення. Право оренди землі мало ознаки речового права. На іншій частині території України розвиток земельного законодавства характеризувався суттєвим відставанням; з 1917 до 1990 рр. XX ст. – в Україні змінювалися форми власності на землю та умови її використання. З 1918 року ліквідували право приватної власності на землю, а з 1922 року землекористування набуло форми «трудової оренди»;

з 1991 до сьогодні - оренда землі спочатку визначалася як зобов'язальне право, проте в подальшому право оренди землі набуло ознак обмеженого речового права, яке підлягало відчуженню. З 24.03.2022 – на території України відбувся перехід правового регулювання земельних відносин до умов воєнного стану, тому внесено зміни до Перехідних положень Земельного кодексу України; 8) твердження про те, що право оренди землі слід вважати зобов'язальним правом у орендних правовідносинах, яке набуває ознак обмеженого речового права у випадку захисту прав орендаря від посягань з боку третіх осіб; 9) визначення поняття «право оренди землі», що розглядається як засноване на договорі оренди землі суб'єктивне право володіння та користування землею, що виникає в орендаря з моменту державної реєстрації такого права; 10) визначення поняття «порядок припинення права оренди землі», що розглядається як передбачена відповідно до законодавства чи договору оренди процедура, яка включає чітко визначену послідовність юридичних фактів, накопичених у юридичному складі, що призводить до припинення права оренди землі; 11) обґрунтування твердження про те, що формою припинення права оренди землі є державна реєстрація припинення права оренди землі в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень на підставі юридичного акта, що підтверджує факт припинення права оренди землі. До таких юридичних актів належать документи, що підтверджують факт припинення права та є підставою для державної реєстрації припинення права оренди землі; 12) моментом припинення права оренди землі є дата внесення запису про припинення права оренди до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень; 13) підхід до визначення сталого землекористування як поєднання екологічної, економічної та соціальної складових. Ці складові відображені в системі територіального планування через визначення функціонального призначення територій у містобудівній документації та цільового призначення земельних ділянок у Державному земельному кадастрі;

Набули подальшого розвитку: 14) дослідження виділення земельної ділянки в натурі (на місцевості), яке є підставою переукладення договору оренди землі.

Внаслідок виділення земельної ділянки відбувається припинення договору оренди земельної частки (паю) та припинення права оренди земельної частки (паю) з наступним переукладенням договору оренди земельної ділянки, що є підставою виникнення права оренди земельної ділянки; 15) розмежування ознак оренди землі та права оренди землі. Ознаки оренди землі: договірна форма землекористування; об'єктом орендних правовідносин є земля (земельна ділянка та земельна частка (пай)); землекористування є оплатним; має строковий характер; метою є отримання продукції та доходів від здійснюваної діяльності. Ознаки права оренди землі: засноване на договорі оренди землі; виникає з моменту державної реєстрації; є суб'єктивним правом в орендних правовідносин; складається з тріади правомочностей (право на власні дії, право на чужі дії, право на захист); належить орендарю; право оренди земельної ділянки сільськогосподарського призначення може відчужуватися, передаватися у заставу (іпотеку) орендарем; 16) класифікація підстав припинення права оренди землі залежно від волевиявлення суб'єктів орендних правовідносин: за ініціативою суб'єктів правовідносин (добровільне припинення), за ініціативою одного із суб'єктів правовідносин чи інших суб'єктів (примусове припинення) у разі порушення умов договору чи законодавства суб'єктом правовідносин; незалежно від волевиявлення суб'єкта (суб'єктів) правовідносин у зв'язку з виникненням об'єктивних обставин, які унеможливають подальше використання об'єкта оренди.

Ключові слова: земельні відносини, землекористування, договір оренди землі, аграрний сектор, право сусідства, природний об'єкт, обмеження прав на землю, цільове призначення земельної ділянки, правовий режим земель, природні ресурси, сталий розвиток, екологічні обмеження у землекористуванні, здійснення прав на землю, національна безпека, спосіб захисту земельних прав.

SUMMARY

Kysylytsya N. D. Termination of the right to lease land. – Qualification scientific work on the rights of the manuscript.

Dissertation for the Doctor of Philosophy Degree in specialty 081 – Law. – Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ministry of Education and Science of Ukraine. Ivano-Frankivsk, 2024.

The dissertation is devoted to the theoretical and legal study of scientific ideas and approaches, as well as the practical aspects of the legal regulation of the termination of the right to lease land.

In the present work, based on the conducted research, the author's definitions of the concepts "termination of the right to lease land" and "ground for the termination of the right to lease land" are proposed, as well as the definitions of "procedure," "form," and "moment of termination of the right to lease land." For the development of the theory of modern land legislation and the advancement of the science of land law, the achievements of legal scholars from various historical periods, who focused on issues of legal regulation of land use, were of significant importance. Contemporary scientific research primarily concentrates on the general characteristics of land lease, whereas problematic issues concerning the termination of the right to lease land have been scarcely studied. The main contributions in the field of land lease are found in land law textbooks and dissertation research, where, as a rule, separate structural parts are devoted to general provisions regarding the termination of land lease. The work analyzes the development of the normative legal regulation of land lease. The principal normative acts regulating land lease relations during specific historical periods are identified. In particular, the legal nature of the right to lease land and the grounds for the termination of land lease are analyzed in accordance with historical legal sources. An analysis of modern legislation in the field of land lease is conducted; the concepts of "land lease" and "right to lease land" are defined, their features and characteristics are identified. It is substantiated that these concepts are not identical and require differentiation in

legislative acts. It is argued that the right to lease land is a subjective right arising within the framework of obligatory legal relations. The concepts of “termination of the right to lease land” and “grounds for the termination of the right to lease land” are examined and defined. In particular, it is stated that the main legal fact in the legal structure of the termination of the right to lease land is the termination of the land lease agreement. A classification of the grounds for the termination of the right to lease land is conducted. The peculiarities of the termination of the right to lease unclaimed (undistributed) land plots and land shares (units) are identified. The author states that the termination of the land lease agreement for a land share (unit) due to the allocation of the land share (unit) should be regarded as the ground for the termination of the right to lease the land share (unit), while the conclusion of a new land lease agreement for another object – a land plot – is a ground for the emergence of the right to lease the land plot. At the same time, the lease agreement for an unclaimed (undistributed) land plot is terminated upon the state registration of ownership rights to it and is not subject to renewal. The procedure for the termination of the right to lease land is investigated. It is noted that the procedure for the termination of the right to lease land is divided into judicial and extrajudicial; the method of termination depends on the grounds for the termination of the right to lease land. The form of termination of the right to lease land is the state registration of the termination of the right to lease land in the State Register of Real Property Rights and Their Encumbrances on the basis of a legal act confirming the fact of the termination of the right to lease land. The moment of termination of the right to lease land is the date of entry of the record on the termination of the right to lease land in the State Register of Real Property Rights and Their Encumbrances. The legislation of Ukraine is analyzed regarding the assurance of the principle of sustainable land use in lease relations. Measures of governmental control are proposed to prevent adverse consequences for land resources during land use. Legislation of some European Union countries is analyzed with regard to the assurance of the principle of sustainable land use in the legal regulation of land lease. It is established that the grounds for the termination of land lease agreements in both Ukraine and EU countries are similar in substance. However, the legislation of each of the

studied countries includes measures to prevent the degradation of land resources. Based on the conducted research, theoretical conclusions and proposals for the improvement of current legislation are formulated.

For the first time: 1) the concept of “termination of the right to lease land” is defined as a state-recognized fact of loss of the legal connection between the lessor and the lessee regarding the possession and use of a land plot due to the occurrence of circumstances provided by the laws of Ukraine or the land lease agreement; 2) the definition of the concept of “grounds for the termination of the right to lease land” is proposed, which is considered as a set of successive legal facts prescribed by the norms of land, civil, environmental law and the land lease agreement, which are necessary and sufficient for the termination of the land lease agreement and the entry of information on the termination of the right to lease in the State Register of Real Property Rights and Their Encumbrances; 3) it is substantiated that the main legal fact in the legal (factual) structure of the termination of the right to lease land is the termination of the land lease agreement; 4) the differences between the destruction and damage of the lease object, which is a ground for the termination of the land lease agreement, are defined. In particular, the destruction of the lease object of land should be understood as such a condition of the land plot under which the lessee cannot obtain the beneficial properties of the land plot. Damage to the land plot is characterized by the temporary loss of the beneficial properties of the land plot, which can be restored; 5) the common and distinctive features in the legal regulation of the termination of land lease in some EU countries and Ukraine are established. It is revealed that the grounds for the termination of land lease under the legislation of Ukraine and the EU countries are similar but are usually defined in civil codes; in addition to the general grounds for the termination of land lease, the legislation of EU countries includes provisions aimed at preventing adverse effects on land plots, halting activities that are sources of pollution, and carrying out remediation measures at the expense of landowners and land users; in all the examined EU countries, the legislation provides for the powers of state authorities aimed at the preservation of land resources; 6) it is proposed to supplement Part 2 of Article 31 of the

Law of Ukraine “On Land Lease” with the following provision: “The land lease agreement shall also be terminated in other cases provided by law and the agreement.”

Improved: 7) the periodization of the development of legal regulation of land lease, in particular, the following historical periods are distinguished: – 111 BC – 7th century AD – the period of the formation of the first written references to land lease regulation. During this time, obligatory legal relations of land lease emerged, from which emphyteusis and superficies gradually separated and acquired the characteristics of limited real rights; – 7th – 14th centuries – characterized by the beginning of the establishment of feudal dependence of peasants. “Quitrent law,” which had features of emphyteusis and was inheritable, became widespread, as well as land contracts regulating lease relations of estates; – 14th – 18th centuries – a period characterized by the effect of various normative acts, depending on the part of Ukraine belonging to the Polish–Lithuanian Commonwealth or the Russian Empire. Lease relations were governed by contracts appended to court record books; – 18th – 19th centuries – a period during which lease relations were regulated according to the Civil Code of Eastern Galicia and the Austrian Civil Code. The right to lease land had characteristics of a real right. In other parts of Ukraine, land legislation lagged significantly behind; – from 1917 to 1990 – forms of land ownership and use conditions in Ukraine changed. From 1918, private ownership of land was abolished, and from 1922 land use acquired the form of “labor lease”; – from 1991 to the present – land lease was initially defined as an obligatory right but later acquired features of a limited real right subject to alienation. – since 24.03.2022 – legal regulation of land relations in Ukraine transitioned to wartime conditions, resulting in amendments to the Transitional Provisions of the Land Code of Ukraine; 8) the assertion that the right to lease land should be regarded as an obligatory right in lease relations, acquiring features of a limited real right in cases of protection of the lessee’s rights against third-party interference; 9) the definition of the concept “right to lease land,” which is regarded as a subjective right of possession and use of land based on a land lease agreement, arising in the lessee from the moment of the state registration of such right; 10) the definition of the concept “procedure for the termination of the right to lease land,” which is regarded

as a legislatively or contractually prescribed procedure including a clearly defined sequence of legal facts accumulated in a legal structure, resulting in the termination of the right to lease land; 11) justification of the assertion that the form of termination of the right to lease land is the state registration of the termination of the right to lease land in the State Register of Real Property Rights and Their Encumbrances on the basis of a legal act confirming the fact of termination of the right to lease land. Such legal acts include documents that confirm the fact of termination of the right and serve as the basis for the state registration of the termination of the right to lease land; 12) the moment of termination of the right to lease land is the date of the entry of the record on the termination of the right in the State Register of Real Property Rights and Their Encumbrances; 13) the approach to defining sustainable land use as a combination of ecological, economic, and social components. These components are reflected in the system of territorial planning through the definition of the functional designation of territories in urban planning documentation and the target designation of land plots in the State Land Cadastre.

Further developed: 14) the study of the allocation of land plots in kind (on-site), which serves as a ground for the renewal of the land lease agreement. As a result of the allocation of a land plot, the land lease agreement for a land share (unit) is terminated and the right to lease the land share (unit) is terminated with the subsequent renewal of the lease agreement for the land plot, which serves as the ground for the emergence of the right to lease the land plot; 15) the distinction of characteristics of land lease and the right to lease land. Characteristics of land lease: contractual form of land use; the object of lease legal relations is land (land plot and land share (unit)); land use is paid; has a time-limited character; the aim is to obtain production and income from the conducted activity. Characteristics of the right to lease land: based on a land lease agreement; arises from the moment of state registration; is a subjective right in lease legal relations; consists of the triad of powers (right to act independently, right to expect actions from others, right to protection); belongs to the lessee; the right to lease agricultural land plots may be alienated, pledged (mortgaged) by the lessee; 16) classification of the grounds for termination of the right to lease land

depending on the will expression of the subjects of lease legal relations: at the initiative of the subjects of legal relations (voluntary termination), at the initiative of one of the subjects of legal relations or other subjects (compulsory termination) in case of violation of the terms of the agreement or legislation by the subject of legal relations; regardless of the will expression of the subject (subjects) of legal relations due to the emergence of objective circumstances that make further use of the lease object impossible.

Keywords: land relations, land use, land lease agreement, agricultural sector, neighborhood rights, natural object, land rights restrictions, target designation of land plot, legal regime of lands, natural resources, sustainable development, ecological restrictions in land use, exercise of land rights, homeland security, method of protection of land rights.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Кисилиця Н. Д. Поняття підстав припинення права оренди землі. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2020. Вип. 52. С. 140-151

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/4469/4969>

2. Кисилиця Н. Д. Знищення земельної ділянки як підстава припинення права оренди землі. *Київський часопис права*. №1, 2022. С. 97-103

DOI: <https://doi.org/10.32782/klj/2022.1.15>

URL:

<https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/138/127>

3. Кисилиця Н. Д. Історико-правовий аналіз права оренди землі. *Юридичний науковий електронний журнал*. №8, 2023. С. 246-250

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-8/56>

URL: http://lsej.org.ua/8_2023/56.pdf

4. Кисилиця Н. Д. Класифікація підстав припинення права оренди землі. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. №63, 2023. С. 3.1-3.11

DOI: <https://doi.org/10.15330/apiclu.63.3.1-3.11>

URL: <https://journals.pnu.edu.ua/index.php/apiclu/article/view/7431/7648>

5. Kysylytsia N. The main aspects of sustainable land use. *Realization of Sustainable Development Principle in Environmental Legal Relations: Legislation and Law Enforcement Practice in Ukraine: monograph* / Editors N. Kobetska, Z. Yaremak, L. Danyliuk. Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University. 2022. 156-181p.

URL:

http://lib.pnu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/15427/1/%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_2022.pdf

Статті, надруковані у фахових виданнях інших держав:

6. Кисилиця Н. Д. Загальні засади обмеження права оренди землі. *KELM (Knowledge, Education, Law, Management)*. №3 (55), 2023. С. 136-144

DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.3.21>

URL: <https://kelmczasopisma.com/ua/viewpdf/10565>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

7. Кисилиця Н. Д. Особливості підстав припинення права оренди землі. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докто-рантів, аспірантів університету за 2019 рік ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 6–8 квітня 2020 р., м. Івано-Франківськ. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2020. С. 387-389*

URL: https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2020/08/%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8_%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2_2020..pdf

8. Кисилиця Н. Д. Проблеми юридичної природи права оренди землі. *Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина: Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (30 квітня 2020 р.).* Івано-Франківськ, 2020. С. 88-91

URL:<https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2021/05/conf-youth2020.pdf>

9. Кисилиця Н. Д. Розвиток правового регулювання припинення права оренди землі. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2020 рік* ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 5–9 квітня 2021 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2021. С. 281-283

URL: <https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2021/08/%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8-%D0%BF%D0%BD%D1%832021.pdf>

10. Кисилиця Н. Д. Припинення договору як підстава припинення права оренди землі. *Матеріали XXVII науково-практичної конференції «Теорія та практика сучасної юриспруденції»* м. Харків, 30 квітня. 2021 р. Харків, 2021. С. 150-151

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації:

11. Кисилиця Н. Д. Виділення в натурі земельної частки (паю) як підстава припинення права оренди землі. *Ефективність регулювання екологічних, природоресурсних та космічних відносин для сталого розвитку: право, інституції, сучасні інформаційні технології:* Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. до 30-річчя Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та 20-річчя

Земельного кодексу України (м. Київ, 12 листопада 2021 р.). Київ: Видавництво «Наукова столиця», 2021. С. 218-222;

12. Nataliia Kyslytsiia. Alienation of land lease right. *Book of Abstracts. international conference: XXI century, new challenges and modern development tendencies of law*, December 21-22, 2021. Baku State University. Baku, Azerbaijan 2021. P. 254-255

URL:

http://cncmdtlaw.bsu.edu.az/book_of_abstract_cncmdtlaw2021.pdf?_x_tr_sl=en&_x_tr_tl=uk&_x_tr_hl=uk&_x_tr_pto=sc&_x_tr_sch=http

13. Кисилиця Н. Д. Особливості припинення права оренди землі у країнах ЄС. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2021 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника*, 4–5 квітня 2022 р., м. Івано-Франківськ. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2022. С. 231-233

URL:

<https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2022/08/%D1%82%D0%B5%D0%B7%D0%B8-%D0%BF%D0%BD%D1%83-2022-.pdf>

14. Кисилиця Н. Д. Правова природа припинення права оренди землі. *Вдосконалення правового регулювання прав та основних свобод людини і громадянина: Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (16 травня 2022 р.)*. Івано-Франківськ, 2022. С. 98-101

URL:

<https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/01/%D0%92%D1%81%D0%B5%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%86%D1%96%D1%8F->

%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%85-
%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%85_2022.pdf

15. Кисилиця Н. Д. Теоретичні засади права оренди землі. *Матеріали звітної наукової вебконференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 3–7 квітня 2023 р., м. Івано-Франківськ*. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023 С. 281-281

URL: <https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2023/10/2023-tezy-vyk-1.pdf>

16. Кисилиця Н. Д. Добровільна відмова від договору як підстава припинення права оренди землі. *Матеріали звітної наукової конференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2023 рік Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 1–5 квітня 2024 р., м. Івано-Франківськ*. Електронне видання. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2024. с. 207-209

URL: <https://nauka.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2024/07/zbirnyk-tezy-vykladachiv.pdf>

17. Кисилиця Н.Д. Загальна характеристика права оренди земельної частки (паю). *Вдосконалення правового регулювання: погляд молодих науковців*: Матеріали щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів освіти та молодих вчених (10-11 травня 2024 року). Івано-Франківськ, 2024. 6 с. 318-322

URL: <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/07/youth2024.pdf>

18. Кисилиця Н. Д. Правове регулювання дотримання принципу сталого землекористування в орендних правовідносинах в Україні та країнах ЄС. *Юридичні аспекти протидії сучасним загрозам сталому розвитку: тези доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Від громадянського суспільства – до правової держави»* (Харків, 07 червня 2024 року). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024 с. 186-191

URL: https://law.karazin.ua/resources/doks2021/nauka/repozitary/Konferentsiia_07-06-2024_Zbirka_tez.pdf